

Styrelseärende

Diarienummer NVAAB 2019/101

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB

Uppföljning internkontrollplan T3 2020

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- godkänna uppföljningen av internkontrollplanen för tertial 3 2020

Sammanfattning

Av de fem identifierade riskerna som följs upp under 2020, har mindre avvikelser identifierats inom fyra. Avvikelser finns främst inom de områden där måttligt effektiva åtgärder bedömdes vara implementerade inför 2020. Samtliga fyra risker med avvikelser i kontrollmomenten har vidtagit åtgärder för att minimera riskerna under kommande år och finns därmed med i 2021 års internkontroll. Den övergripande bedömningen är att arbetet löper på och riskminimering pågår aktivt i verksamheten.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Fredrik Kristoffersen
Ekonomichef
Verksamhetsstöd

Bakgrund

Den interna kontrollens syfte är att bolagets ansvarsfördelning utformas så att sambandet mellan mål och resurser framgår på ett tydligt sätt. Syftet med internkontrollen är även att verksamhetsplaneringen integreras i arbetet med mål, budget och redovisning.

Internkontrollplanen baseras på en bedömning av risk och sannolikhet för olika områden i verksamheten, där den sammanvägda bilden utgör grunden för den föreslagna internkontrollplanen enligt COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission).

Inför 2020 har arbetet genomförts genom att använda en strukturerad modell utifrån COSO för att tydligare säkra och stödja verksamhetsuppföljningen, att lagar och regler följs samt att en tillförlitlig redovisning och rapportering genomförs. I analysarbetet lyfts möjliga risker så att dessa kan minimeras utifrån oavsiktliga och felaktiga tillvägagångssätt och bidra till att minimera skador på förtroendekapitalet. Underlaget ligger även till grund för att stödja ledningen i måluppfyllnad och uppföljningsansvar samt att öka effektiviteten i processer och revision. Dessutom minskas risken för fel i rapportering och att ineffektivitet uppstår. Utöver detta ska arbetet skydda politiker och personal från oberättigade misstankar.

Styrelsen i Nacka vatten och avfall har utifrån bolagets arbete valt ut fem potentiella risker, som anses vara av stor vikt att följa. De tänkbara risker som finns inom processerna Avfall, Projekt, Ledning och Inköp presenteras nedan. Till varje risk finns ett antal kontrollmoment kopplade med syfte att kontrollera om befarade risken inträffat.

Ärendet

Internkontrollarbetet har som utgångspunkt en strukturerad modell enligt COSO för att tydligare säkra och stödja verksamhetsuppföljningen, att lagar och regler följs samt att en tillförlitlig redovisning och rapportering genomförs. Internkontrollplanen består av en bedömning av risk och sannolikhet för olika riskområden samt förslag på åtgärder så att riskerna för respektive område kan minimeras. Samtliga risker som styrelsen identifierade inför 2020 följs upp tertialvis.

Under året har de fyra processerna Avfall, Projekt, Ledning och Inköp följts upp.

Kontrollmomenten inom Avfallsprocessen tydliggör att utmaningar har funnits med den tidigare leverantören och under övergången till ny leverantör. Den nya leverantören har varit på plats i nio månader och fungerar nu bra.

Kontrollmomenten inom processen Projekt har mindre avvikelser. Arbetet utifrån projektmodellen och projektverktyget pågår. Rapportering till styrgrupper och uppföljning på portföljnivå görs månadsvis. Rutinerna för projektstyrningen finns på plats. Arbetet med att använda alla mallar i arbetet kommer att fortgå under 2021.

Processen Ledning består av flera kontrollmoment. Uppföljningen rörande de planerade effektiviseringarna har löpt på och verksamheten har gjort effektiviseringar och omprioriteringar under året för att nå de uppsatta målen. De kontrollmoment som rör säkerhetsarbetet, bland annat att åtgärder i säkerhetsplanen pågår. Säkerhetsskyddsplanen, bilaga till rapport av säkerhetsskyddsanalysen, har delgivits till VD.

Processen Inköp löper på med mindre avvikelser. Ett samarbete med Nacka kommuns inköpsenhet ska påbörjas under hösten 2020, där även arbetet med att tydliggöra vilka mallar som ska användas och vilka rutiner som ska följas, ingår. Ambitionen är att få in samtliga avtal och beställningsförfaranden i inköpssystemet för att få bättre kontroll framåt. Detta arbete kommer fortgå under 2021.

Ärendets beredning

Fredrik Kristoffersen, ekonomichef, har i samråd med bolagets ledningsgrupp berett ärendet.

Bilagor: Internkontrollrapport 2020 tertial 3

Internkontrollrapport 2020 tertial 3
Nacka vatten och avfall AB
Tertial 3 2020

**NACKA
VATTEN
AVFALL**

Innehållsförteckning

1	Övergripande nulägesanalys	3
2	Riskbedömning	4
3	Uppföljning.....	6
3.1	Avfall	6
	<i>Risk: Försämrade leverans / kvalitet till kunderna i samband med byte till ny avfallsleverantör.....</i>	<i>6</i>
3.2	Projekt.....	7
	<i>Risk: Projektstyrning Stadsbyggnad</i>	<i>7</i>
3.3	Ledning.....	8
	<i>Risk: Att planerade effektiviseringar inte följs upp och inte blir genomförda</i>	<i>8</i>
	<i>Risk: Inte har ett strukturerat säkerhetsarbete</i>	<i>9</i>
3.4	Inköp	11
	<i>Risk: Brister i inköp och upphandlingar.....</i>	<i>11</i>

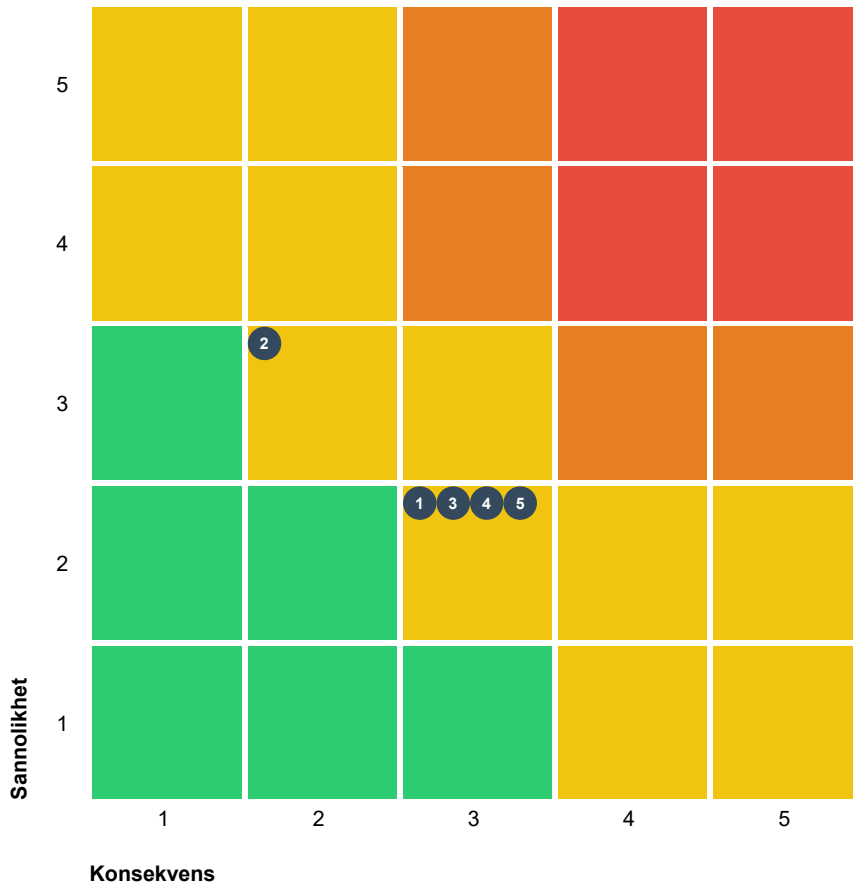
**NACKA
VATTEN
AVFALL**

1 Övergripande nulägesanalys

Övergripande område	Riskområde
KONTROLLMILJÖ	● Integritet och etiska värderingar
	● Kompetens
	◆ Ledningsfilosofi & stil
	● Organisationsstruktur
	◆ Ansvar & befogenhet
	● Personalpolicys & rutiner
RISKBEDÖMNING	● Verksamhetsövergripande mål
	● Process och aktivitetsmål
	■ Risker
	● Hantering av förändring
KONTROLLAKTIVITETER	■ Utformning och funktionalitet
INFORMATION & KOMMUNIKATION	◆ Information
	● Kommunikation
ÖVERVAKNING & UPPFÖLJNING	◆ Löpande övervakning
	◆ Särskilda utvärderingar
	◆ Rapportering av brister

2 Riskbedömning

Riskbedömning innebär att sannolikhet och konsekvens värderas. Värderingen sker genom att ange ett värde mellan 1-5 för både sannolikhet och konsekvens. Baserat på det räknas ett riskvärde ut och risken placeras i riskmatrisen.

5 Åtgärdas vid tillfälle | Totalt: 5

Åtgärdas omedelbart
Åtgärdas snarast
Åtgärdas vid tillfälle
Ingen åtgärd för tillfället

	Sannolikhet	Konsekvens
5	MYCKET HÖG SANNOLIKHET - Kan inträffa flera gånger per år	KATASTROFAL - Mycket stor påverkan för verksamheten, människor, miljö och/eller trovärdighet
4	HÖG SANNOLIKHET - Kan inträffa under året	ALLVARLIG - Stor påverkan för verksamheten, människor, miljö och/eller trovärdighet
3	MÅTTLIG SANNOLIKHET - Kan inträffa inom 2-5 år	BETYDANDE - Påverkan för verksamheten, människor, miljö och/eller trovärdighet
2	LÅG SANNOLIKHET - Kan inträffa inom 5-10 år	MÅTTLIG - Liten betydelse för verksamheten, människor, miljö och/eller trovärdighet
1	MYCKET LÅG SANNOLIKHET - Inträffar troligen inte inom 10 år	FÖRSUMBAR - Saknar betydelse för verksamheten, människor, miljö och/eller trovärdighet

NACKA VATTEN AVFALL

Process		Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Hantera risk?
Avfall	1	 Försämrade leverans / kvalitet till kunderna i samband med byte till ny avfallsleverantör	2. Låg sannolikhet	3. Betydande	Hantera
		Riskhantering idag? Mycket effektiva åtgärder på plats			
Projekt	2	 Projektstyrning Stadsbyggnad	3. Måttlig sannolikhet	2. Måttlig	Hantera
		Riskhantering idag? Måttligt effektiva åtgärder på plats			
Ledning	3	 Att planerade effektiviseringar inte följs upp och inte blir genomförda	2. Låg sannolikhet	3. Betydande	Hantera
		Riskhantering idag? Mycket effektiva åtgärder på plats			
	4	 Inte har ett strukturerat säkerhetsarbete	2. Låg sannolikhet	3. Betydande	Hantera
		Riskhantering idag? Måttligt effektiva åtgärder på plats			
Inköp	5	 Brister i inköp och upphandlingar	2. Låg sannolikhet	3. Betydande	Hantera
		Riskhantering idag? Måttligt effektiva åtgärder på plats			

3 Uppföljning

3.1 Avfall

Risk: Försämrad leverans / kvalitet till kunderna i samband med byte till ny avfallsleverantör

Riskvärde

■ 6

Vad kan gå fel?

Inkörningsproblem med den nya leverantören

Kontrollmoment	Status
<p>Avfall ska hämtas i tid</p> <p><i>Vad ska kontrolleras?</i> Avvikelser från medborgare till kundrelationer i relation till totalt antal hämtade behållare</p> <p><i>Hur ska kontrollen genomföras?</i> Genom analys av data från leverantör och kunder</p> <p><i>Vem kontrollerar (roll)?</i> Avfallsavdelningen ansvarar för uppföljning. Kundrelationer matar in värden</p> <p><i>Kontrollfrekvens?</i> Månatligen</p> <p><i>Hur dokumenteras kontrollen?</i> I EDP</p> <p>Resultat av kontroll 99,3 % sett till hela året. Majoriteten av avvikelserna skedde under första och början på andra kvartalet. Dvs innan och strax efter bytet till den nya leverantören.</p>	<p>● Inga avvikelser</p>
<p>Märkning av alla kärl/behållare/hämtplatser</p> <p><i>Vad ska kontrolleras?</i> Att alla kärl märks i enlighet med avtal</p> <p><i>Hur ska kontrollen genomföras?</i> I samband med uppstart genereras ett specifikt projekt rörande märkning av kärl</p> <p><i>Vem kontrollerar (roll)?</i> Avfallsavdelningen kontrollerar</p> <p><i>Kontrollfrekvens?</i> Kvartalsvis</p> <p><i>Hur dokumenteras kontrollen?</i> Följs i uppstartsmöten med leverantör. Protokoll lagras i gemensamma e-utrymmen</p> <p>Resultat av kontroll Genomgången och uppmärkning av kärl har varit mer omfattande än initialt beräknat. Under 2020 har ca 90% av enfamiljshusens kärl gåtts igenom. Arbetet med flerfamiljshusen kommer att fortgå under 2021. Samtliga kärl beräknas vara genomgångna och uppmärkta under kvartal 1.</p>	<p>◆ Mindre avvikelser</p>

3.2 Projekt

Risk: Projektstyrning Stadsbyggnad

Riskvärde

■ 6

Vad kan gå fel?

Implementering av nya arbetssätt i projektstyrningen, samt det tekniska stödet finns inte på plats. Projektet blir lidande i tid, kvalitet eller pengar.

Kontrollmoment	Status
<p>Projektstyrning i stadsbyggnadsprojekt</p> <p><i>Vad ska kontrolleras?</i> Att XLPM tillämpas i projekten via tollgate-beslut, löpande ekonomiuppföljning/rapportering, avvikelserapportering mm.</p> <p><i>Hur ska kontrollen genomföras?</i> Via stickprovskontroller</p> <p><i>Vem kontrollerar (roll)?</i> Projektprocessansvarig</p> <p><i>Kontrollfrekvens?</i> Inför beredning styrelsemöten - 15/2, 7/5, 10/9, 5/11</p> <p><i>Hur dokumenteras kontrollen?</i> Via granskningsdokument som lagras i gemensamma e-utrymmen.</p> <p>Resultat av kontroll Lägesrapporteringen i projektverktyget sker enligt uppsatt rutin/plan. Arbetet med att få projektledarna att använda alla mallarna enligt XLPM fortsätter; vissa brister finns fortfarande och arbetet kommer att fortgå under 2021.</p>	<p>◆ Mindre avvikelser</p>

Åtgärd	Startdatum	Slutdatum	Status
Tydliggör bryttider för läges/statusrapportering i projektverktyget i god tid (sammanfaller med månads/tertiärbryt).	2020-05-12	2020-06-30	✓ Avslutad
Säkerställ att projektledarna använder mallarna enligt XLPM och förstår vikten av detta. (ex. via Projektprocessforumet och i dialog mellan sponsor och projektledare)	2020-05-12	2020-12-31	! Försenad
Kommentar Arbetet med att få projektledarna att använda alla mallarna enligt XLPM fortsätter; vissa brister finns fortfarande och arbetet kommer att fortgå under 2021.			

3.3 Ledning

Risk: Att planerade effektiviseringar inte följs upp och inte blir genomförda

Riskvärde

■ 6

Vad kan gå fel?

Planerade effektiviseringar uteblir och kostnaderna minskar inte i planerad utsträckning.

Kontrollmoment	Status
<p>Månadsuppföljning</p> <p><i>Vad ska kontrolleras? Utfall mot justerad budget följs upp på SLG varje månad.</i></p> <p><i>Hur ska kontrollen genomföras? Utfall mot justerad budget följs upp i månadsrapporten och redovisas i tertialrapporten.</i></p> <p><i>Vem kontrollerar (roll)? Ekonomichef</i></p> <p><i>Kontrollfrekvens? Tertial</i></p> <p><i>Hur dokumenteras kontrollen? Månadsrapport</i></p> <p>Resultat av kontroll</p> <p>En uppdaterad version av månadsrapporten till SLG har tagits fram och implementeras. Ekonomi är en stående punkt på de månatliga SLG. En kortfattad rapport skickas även till ägaren månatligen. Tertialuppföljning sker enligt plan till styrelsen och ägare.</p>	 Inga avvikelser
<p>Effektiviseringar</p> <p><i>Vad ska kontrolleras? Beslutade effektiviseringar följs</i></p> <p><i>Hur ska kontrollen genomföras? Minskade kostnader följs upp mot budget. Ökade intäkter följs upp mot budget. Ökad effektivitet i verksamheten följs upp genom tidsskrivning.</i></p> <p><i>Vem kontrollerar (roll)? Ekonomichef</i></p> <p><i>Kontrollfrekvens? Tertial</i></p> <p><i>Hur dokumenteras kontrollen? Separat effektiviseringsdokument / tertialrapport</i></p> <p>Resultat av kontroll</p> <p>Resultatet för VA- och avfallskollektivet blir bättre än budgeterat. Detta beror bland annat på att insatser för att effektivisera verksamheten, omprioriteringar och medvetna val har gjorts under året.</p>	 Inga avvikelser

Risk: Inte har ett strukturerat säkerhetsarbete

Riskvärde

■ 6

Vad kan gå fel?

Vi brister i skyddet för fysiska anläggningar, personal, information och informationssystem.

Kontrollmoment	Status
<p>LIS enligt ISO27000 infört</p> <p>Vad ska kontrolleras? Att implementerat LIS följer ISO 27000</p> <p>Hur ska kontrollen genomföras? Att samtlig personal har fullgod kompetens inom relevant område. Utbildning / test.</p> <p>Vem kontrollerar (roll)? Informationssäkerhetsansvarig</p> <p>Kontrollfrekvens? Årsvi</p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? Kontrolldokument upprättas</p> <p>Resultat av kontroll NVOA tog ett strategiskt beslut att fokusera på färdigställandet av säkerhetsskyddsanalysen. Anledningen är att implementering av LIS beror på vad som framkommer i analysen. Ett korrekt beslut då analysen påvisat att NVOA behöver förändra mycket kring kontroller som påverkar LIS. Under 2020 togs en klassificeringsmodell fram samt hanteringsregler för olika typer av klasser.</p>	<p>◆ Mindre avvikelser</p>
<p>Säkerhetsskyddsanalys genomförs</p> <p>Vad ska kontrolleras? I vilken utsträckning följer NVOA säkerhetsskyddslagen.</p> <p>Hur ska kontrollen genomföras? Säkerhetsskyddsplan tas fram och brister åtgärdas.</p> <p>Vem kontrollerar (roll)? Säkerhetsskyddschefen</p> <p>Kontrollfrekvens? Tertial</p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? Säkerhetsskyddsplanen</p> <p>Resultat av kontroll Säkerhetsskyddsanalysen är färdigställd. Under slutet av 2020 har NVOA påbörjat arbetet med att identifierade åtgärder som finns dokumenterade i Säkerhetsskyddsplanen samt planera in när och hur arbetet med detta ska ske under 2021.</p>	<p>● Inga avvikelser</p>
<p>Att åtgärder i säkerhetsplanen genomförs</p> <p>Vad ska kontrolleras? Att NVOA har ett fullgott skydd för personal, anläggningar och information.</p> <p>Hur ska kontrollen genomföras? Säkerhetsskyddsplanen efterlevs</p>	<p>◆ Mindre avvikelser</p>

**NACKA
VATTEN
AVFALL**

Kontrollmoment	Status
<p>Vem kontrollerar (roll)? <i>Säkerhetsskyddschef</i></p> <p>Kontrollfrekvens? <i>tertia</i></p> <p>Hur dokumenteras kontrollen? <i>I framtagna mallar</i></p>	
<p>Resultat av kontroll</p> <p>En aktivitetsplan är framtagna för hur och när de åtgärder som identifierats i säkerhetsskyddsplanen kommer genomföras. Under tertiäl 3 har NVOA fokuserat på de åtgärder som är kopplade till att ge bolaget förutsättningar att arbeta med säkerhetsskydd och därefter finns en plan framtagna för 2021.</p> <p>Covid-19 har påverkat arbetet, då mycket av säkerhetsarbetet inte kan ske på distans, och med nya direktiv om arbete hemifrån tog bolaget beslutet att exempelvis skjuta upp alla säkerhetsprövningssamtal. Detta kommer dock påverka mer planeringen för 2021 än det arbete som var tänkt att genomföras under 2020.</p>	

3.4 Inköp

Risk: Brister i inköp och upphandlingar

Riskvärde

■ 6

Vad kan gå fel?

Varor och tjänster köps inte in inom upphandlade avtal, leverantörstrohet. Processerna vid inköp följer inte.

Kontrollmoment	Status
<p>Leverantörstrohet</p> <p><i>Vad ska kontrolleras?</i> Hur stor del av inköp sker mot avtalade leverantörer?</p> <p><i>Hur ska kontrollen genomföras?</i> Uppföljning av utfallet i Qlicksens tertialvis.</p> <p><i>Vem kontrollerar (roll)?</i> Inköpare</p> <p><i>Kontrollfrekvens?</i> Tertialvis</p> <p><i>Hur dokumenteras kontrollen?</i> Ögonblicksbilden skickas till respektive chef för analys av varför inköp skett utanför avtal.</p> <p>Resultat av kontroll</p> <p>Avstämningar har gjorts mot registrerade avtal. Leverantörstroheten ligger på 87,8% under helåret. Vidare analys indikerar att ytterligare procent köps från avtalade leverantörer men avtalen finns inte inlagda i systemet. Arbete med att få in dessa avtal i systemet pågår och kommer fortgå under 2021.</p>	<p>◆ Mindre avvikelser</p>
<p>Följs tagna rutiner</p> <p><i>Vad ska kontrolleras?</i> Görs inköp och upphandlingar enligt gällande rutiner och mallar.</p> <p><i>Hur ska kontrollen genomföras?</i> Nya leverantörer kontrolleras mot avtal och dokumentation.</p> <p><i>Vem kontrollerar (roll)?</i> Inköpare</p> <p><i>Kontrollfrekvens?</i> Tertialvis</p> <p><i>Hur dokumenteras kontrollen?</i> Separat kontrolldokument</p> <p>Resultat av kontroll</p> <p>Majoriteten av inköpen sker enligt de avtal och rutiner som finns framtagna. Vissa avvikelser förekommer och det är dessa mindre avvikelser som är kostnadsdrivande både i tid och pengar.</p>	<p>◆ Mindre avvikelser</p>

NACKA VATTEN AVFALL

Åtgärd	Startdatum	Slutdatum	Status
Arbete med att inventera samtliga leverantörer och deras avtal pågår, för att säkerställa att de finns i avtalsdatabasen.	2020-05-08	2020-09-30	 Försenad
<i>Kommentar</i> Arbetet har påbörjats och vissa avtal har samlats in. Att samla in samtliga avtal för att lägga in dessa i systemen kommer att genomföras i början av 2021.			
Ett samarbete med Nacka kommuns inköpsenhet ska påbörjas. I paketet ingår att utbilda verksamheten i inköp och upphandling. Tydliggöra vilka mallar som ska användas och vilka rutiner som ska följas. Samt tydliggöra hur verksamheten tar reda på vilka avtal som ska användas. Samt att i möjligaste mån få in avtalen och beställningsförfarandet i inköpssystemet som finns.	2020-05-08	2020-11-30	 Försenad
<i>Kommentar</i> Arbetet har påbörjats under hösten och kommer att fortgå under 2021. Första steget har varit att tydliggöra rollerna i bolaget och påbörja inventeringen av avtal och upphandlingar som genomförts för att utvärdera vart de kommande insatserna kommer göra mest nytt.			